

پیرزبانت رژی جیهانی مامستایان ... رزاشوان

ل سا (۱۹۹۴) و ه موو سا ک ل رژی (۵/ ئوکت ب) دا ک رژی جیهانی مامستایان، زربئی واتی جیهان و کو رزلانان و ئمک و پزانین ب ر و ب ئرکی برز و پیرزی مامستایان، ب ب ن ی و ئا ه نگی خشی و چ ن دین چالاکی ه م ج ر، ل قوتا بخان کان و ل یان کان مامستایان دا سازد کر، ه ر ل م رژدا، ک م م ک ل مامستایانی ل هاتوو خات د کر، ئ م یادش ر ک و تی راگ یان دنی ئ و راسپاردان، ک ر ک خراوی ن ت و ی ک گرتوو کان (ی نسک) ب پرورد و زانیاری و ر شیری، ب هاوکاری ل گ (ر ک خراوی کاری ن و و و تی) دا، ک ل ک نگر (پاریس) دا، ب باشکردنی بارودخی مامستایان، ک م م ک راسپاردان راگ یان د.

رژی جیهانی مامستایان، ل ب شکی واتی جیهاندا، ل ه مان رژدا ناکرت.

ب کو ل برواری جیاجیادا د کرت، ک ر نگی پ یو ندی ب ب ن ی تایب تم ندی ئ و واتیان ل و ر ژان دا ه ب ت. ل باشووری کوردستانیش، رژی (۱/ ئادار) ی ه موو سا ک کراو ب رژی مامستایان، ک ع راق ئ م رژی دیاری کردوو، نازانم ئای ه یج تایب تم ندی کی کوردیمان ه ی ک پ یو ندی ب م ر ژ و ه ب ت؟ من شکنا ب م. ب ی من پ شیری ئ و د ک م ک ی ک ل م دوو ر ژ ب کرت ب رژی مامستایانی کوردستان، یا ه ر ر ژ کی تر ک پ یو ندی ب مامستایانی کوردستان و ه ب ت.

۱- رژی (۱۵/ مای) ک یادی دام زرانندی ی ک تی مامستایانی کوردستان، ئ و و بوو ک مامستایانی کوردستان ل ی ک مین ک نگر یان دا، ک ل شاری (سلمانی) ل رژی (۱۵/ مای/ ۱۹۶۲) دا ب ستر، (ی ک تی مامستایانی کوردستان) یان دام زرانند، شای نی خ ی تی ک ه موو سا ک یادی ئ م ر ژ و ئ م مانگ، ب ف رمی ب کرت ب (رژی مامستایانی کوردستان) و ل م ر ژ دا ئا ه نگی خشی و شادی و ک م م ک چالاکی ج راو ج ریش ل س رج م قوتا بخان کان کوردستان دا ئ نجام بدر، خاتی رزلانانیش پ شکش ب ک م م ک ل مامستایانی ل هاتوو و خزم تدر ژ ب کرت.

۲- رژی (۶/ ئوکت ب) ه موو سا ک، ک یادی سا رژی ی ک مین

شهیدی مام‌ستایانی کوردستان له شه‌شی ئیلولی (١٩٦٠) دا، مام‌ستا و پشم‌رگی ئازا و قارمانمان، شهیدی نمرمان مام‌ستا (حسیب محم‌د بگ سیام‌نسووری) یه، که (مام‌ستای قوتابخانه‌ی شه‌یج‌ی سه‌ر‌تایی کو‌ان: ١٩٥٨-١٩٦٠) بوو له شاری که‌رکوک (نووس‌ر: من له پله‌ی پهنج‌م و شه‌شم‌م دا له قوتابخانه‌ی شه‌یج‌ی، قوتابی مام‌ستا حسیب‌ی نمر بووم، وان‌ی و‌رزش و بیرکای پ‌د‌وتینه‌و) مام‌ستایه‌کی کوردستان په‌روه‌ری سه‌رس‌خت و زه‌ر ده‌س‌ز بوو. بوو به پشم‌رگی و له شه‌سه‌کی قارمانانه‌ی ده‌سته‌ویه‌خ‌ی که‌م و‌ینه‌دا، له گه‌ه سوپای ده‌نده و ره‌گه‌زه‌په‌سته‌ی عه‌راقدا، له (گه‌ده قارمان) یه نزیک شار‌چه‌کی (ئاغه‌له‌ر) یه سه‌ر به قه‌زای چه‌مه‌ما یه سه‌ر به پار‌زه‌گای که‌رکوک، مام‌ستا حسیب محم‌د بگ له‌و داستانه‌ی نمر‌دا له ره‌ژی (١٦/ ئوکت‌به‌ره‌ره‌١٩٦٢) دا شه‌هید بوو، که هه‌مان سه‌له‌ی دام‌زه‌راندنی یه‌که‌تی مام‌ستایانی کوردستان، له‌گه‌ه مانگ‌ه‌ژی (ره‌ژی جیهانی مام‌ستایان) دا، ره‌ژکه‌کیاوازی هه‌یه. په‌ویسته یه‌که‌تی مام‌ستایانی کوردستان، واز له ره‌ژی (١/ ئادار) به‌هنن و ره‌ژکه‌کی تایه‌تم‌ندی کوردستانیمان بکه‌ن به ره‌ژی مام‌ستایانی کوردستان.

به‌گومان مام‌ستایی په‌ره‌زترین و گه‌نگترین و هه‌ستیارترین په‌شه‌یه له هه‌موو جیهان دا.. مام‌ستایان خاوه‌نی په‌یام‌که‌کی گه‌وره و په‌ره‌ز و چاره‌نووس‌ازن، ئه‌وان به ئه‌وه‌یه‌ی ده‌سه‌زی و له‌خ‌به‌ووردن و ماندوو‌بوونه‌و.. به ئه‌وه‌ی که‌چه‌وه‌وانی هه‌چ پاداشته‌ک و سوپاس‌بن، نه‌وه له دوا‌ی نه‌وه په‌ده‌گه‌ن.. مام‌ستایان به‌ره‌ی بناغه و که‌سه‌که‌کانی شاره‌ستانی و په‌شه‌که‌وتن و داه‌نه‌ان و گه‌ه‌انکارین.. مام‌ستایان راه‌به‌ر و چاره‌گه‌شی روونا‌کردنه‌وه‌ی شه‌وه‌زه‌نگی تاریکین.. ئه‌وان مه‌م ئاسایی ده‌سه‌وته‌ن و ده‌ته‌وه‌نه‌وه، به ئه‌وه‌ی که‌ره‌یه سه‌ره‌که‌وتن و په‌شه‌که‌وتن و داه‌ته‌وه به ره‌سه‌کانی نه‌شته‌مان‌که‌یانه‌ی روونا‌که‌که‌نه‌وه.. مام‌ستایان، هه‌نگ ئاسایین و شه‌له‌ی گو‌هانی زانیاری و زانسته‌ی ده‌مژن و هه‌نگه‌وه‌نی زانیاریمان په‌شه‌که‌ش ده‌که‌ن.. مام‌ستایان هه‌نده به‌ره‌ز و ره‌زه‌دارن، ته‌ئه‌وه‌را ده‌یه‌ی که‌به میراته‌گر و به چه‌گره‌وه‌ی په‌غه‌مه‌به‌ران و نه‌ره‌ه‌راوه‌ان و نه‌کره‌وان. میری شاعیرانی عه‌ره‌به (ئه‌حم‌ده‌شه‌وه‌ی) که‌ (به ره‌چه‌سه‌که‌کورد) ده‌سه‌ه:

(هه‌سته به مام‌ستا شه‌که‌دارییه.. هه‌نده‌ی نه‌ما‌بوو مام‌ستا به‌ته به په‌غه‌مه‌به‌ره)

ئه‌مه‌ش له په‌سه‌که، نه‌به‌وه‌ینه به که‌ج و که‌سه‌که.. مام‌ستایانی کورد په‌روه‌ری ده‌سه‌زمان فه‌ری ئه‌لفه‌ویه‌ی کوردا‌یه‌تی و کوردستان په‌روه‌ری و ته‌که‌شان و گه‌شه‌ینی و هیوادارییان کردین. هه‌شی ئه‌مه‌زه‌ویه‌کی به‌یار بوو.. مام‌سته‌کان که‌ه‌ایان و ته‌ی زانسته و

زانباریان لێ تێکردن و هاتن بـرـهـمـ. ئـمـ لـ چ پـلـ و پـایـ و پـستـکـ دابـین، هـر قـرزـاری مـامـستـاکـا نـمانـین، شـا نـازـیش بـ دـسـزی و بـ رـنج و مـاندووبوونی ئـوان دـگـهـتـوـ. ئـوان رـهـهـکی گـرنـگیان بـینی لـ بـنیاتنی کـسـتی دروستی ئـمـ دا.

یـکـکـ لـ سـرـرـکـکانی ئـمـریکا، دواي کـ بـ سـرـرـکـ کـماری ئـمـریکا هـهـیان بـژارد، کاربـدـستانی باـا و کـسـایـتیـهـ ناسراوـکانی وـا تـکـی بـ پـیرـزبایی لـکردنی ریزیان گرت، ئـو پـیـانی وـتـ: بـر لـوی پـیرـزبایی لـ مـن بـکـن، بـهـن پـیرـزبایی لـ دایکم و لـ مـامـستـاکـا مـ بـکـن، چـنـکـ مـن قـرزـاری ئـوانم و، ئـوان مـیان بـم پـستـهـ گـیا نـد.

مـستـایانی خـشـویست، ئـو شایـنی ئـوپـیـ سوپاس رـز و پـزانیـن، ئـوان مـنداـانی گـلـکـمان بـ باشی فـردـکـن و بـ دروستی پـروـردـیان دـکـن، ئـوی دایک و باوک و خوشک و برا ئاسایی، دـستی سـز و بـزـیی و خـشـویستی و رـز بـ سـر مـنداـ چاوگـشـکانـمان دا دـهـن، کـ هیوای داها تووی گـلـکـمان. ئـوان هـشـیان دادـهـژن و بـردی بناغـی کـسـتیـهـکی سـرـرـکـوتوویان دادـن. ئـوی مـامـستـایان سامـانـکی بـهـوتای گـلـکـمان. ئـو پارـیـکی دـگـمـن. ئـو بـ راستی ژـرخانی داها توون.

مـامـستا دـسـزـکانـمان، ئـو شوـنـکی تایبـتـان لـ ناخی دـمان دا هـیـ، خـشـویستی و رـزمان بـ ئـو بـسـنوورن، هـردـم لـ یادتان ناکـین، هـرگیز رـز و خـشـویستـتان لـ دـمان دا کـا نـابـنـوـ. نـک تـهـا لـ رـژی جیهانی مـامـستـایان دا، بـهـکـو لـ هـموو رـژـکانی ساـا دا، رووخساری گـش و شیرینی ئـو لـبـر چاومان. وشـ ناسک و جوانـکـانتان، رـنـمایـهـ دروست و بـسوودـکـانتان، زـردـخـنـ شیرینـکـانتان، چـژـکی تایبـتـان لـ یادـوـریـهـکانـماندا هـیـ. ئـو دایندـمـی هـشی ئـمـ بوون. ئـو کلیلی رازـکانی تـکـشـان و کوردایـتی و کوردستان پـروـری و گـشـبـینی و کـنـدان و هیوا و ئومیدی سـرـرـکـوتنتان پـهـخـشـین. ئـو بوون پـهـتان و تـین، لـ بـردـم بـوا و ئیرادی پـهـایـین و خـاگـری کـنـدان دا، بـ گـیشـتن بـ هیواکـانتان، ئـستـم بوونی نیـ.

مـامـستـایانی دـسـز و کوردستان پـروـرمان، وشـی سوپاس و ستایش شـرمتان لـدـکـن. چونکـ ئـو زـر لـو گـورـتر و جیاوازترن، کـ وشـ و رستـی شیرین، بـتوانن هاوسـنـگی دـسـزی و باـایی و شکـداریتان بـهـنـوـ.

مـامـستانی کوردستانی شیرینمان، ئـی پـشـمـرگـ گـیا نـبـخـشـکانی

مەيدانى فەركەرن و پەروەردە كەردنى جەگەرگەش چاۋگەش كەنمان.. بە راستى ئۆسۈپ جىياوزن و كەم وەندەن لە جىھاددا، لە كاتى شەش و راپەن دا بە دەستەكتەن چەكتەن ھەگرتەو، بە دەستەكە تەرىشتەن پەنەوس، لە ھەموو شەشەكەندە، پەشكى شەرى تەكەشەن و گىانە خەشتەن ھەيە، مەژووتەن پاكە و پەنەن لە سەروەرى و شەكەدارى و لە ھەيەستى بەرزە. ئۆسۈپ لە شەشەكەندە، پەشمەرگە تەشەر ئاساينە. لە ئاشتەشدا ھەگرتە چەن نەگرتە ئاشتەن.

كە و كە ئۆسۈپ لە دەستەدەت و پەدەكەت؟ بە بە مووچە و نەو مووچە و چارەگە مووچە، خەگرتەوون و بايەكوتى خەندەتەن نەكەرد و قوتەبەنە كەنتەن بەجە نەھەشتەن، بە كەوەرەوەرى و بە نەبەوونى دەرەختەن بە پەيامە بەرزە و پەرزەكەتەن دا. وەزەندەن ئاسوودە كەردەو؟ لاپەنەنەكە شەكەدارى تەرتەن لە مەژووى گەلەكەمان دا تەماركەد.

پەيەستە كەربەدەستەن كوردەستەن، بە ئەمەكەن و ئەو پەيە تەزەنەن و رەزەنە بە ئەم دەسەزى و رەنە و ھەيەستە مەمەستەيەنە كوردەستەن ھەبەت، تەوئەن پەدەشتە ئەم ھەيەستە جەمەرەنەيەن بەدەنەنە، گەرجە بە پارە و مەدە قەرەبەوى خەگرتە و خەبەخت كەردەنەنە نەكەرەنە. خەشەيەستى و رەزە و پەزەنەنە گەلەكەمان بە رەنە مەردەنەنە ئۆسۈپ مەمەستەيەنە دەسەزەنە، بەزەتەن مەدەيەنە پەزەنەنە و رەزەلەنە. مەمەستەيەنە كوردەستەن پەروەر، خەشە و بەرەيەنە دەسەزە و خەشەيەستەن، ئەي شەنە سەوارە نەبەردەكەنە مەيدەنە پەروەردە و فەركەردە و بەنەتەنە دەھەتەيەكە گەشتە و شەوتە بە كوردە كوردەستەن. بە قەي ژمەرەيە نەگرتە نەگرتە جەكەنە كوردەستەن، بە قەي ژمەرەيە ئەستەرەكەنە ئاسەن. بە قەي دەپە شەستە بارەنەكەنە كوردەستەن. سەپاسە و رەزە و خەشەيەستەن بەتەن ھەيە. بە ئەو پەيە گەرمەيەنە لە (رەزە جەھەنە مەمەستەيەنە) دا، جەوئەتەن پەزەزەيەنە لە دەكەينە. دەستە پەرزەكەنە يەكە بە يەكتەن دەگوشەن و چەكە گەيە سەپاسە و رەزە و ئەمەدارى و خەشەيەستەن پەشەشە دەكەينە. ئەمەش كەمەتەن شەنە لە ئاستە دەسەزى و شەكەدارى ئەو دا. دەپەم:

مەمەستە تەشەيەنە

پەدەشتە و گەبەرەنە

بەزەنە يەنەزەنە

تە لە نەخە دەمەنە

ھەيە ئەو پەيە تەندەستە و تەمەندەزە و خەشە و بە ئەو پەيە مەمەستەيەنە كوردەستەن دەخەزەنە. گەشەنە لە سەيە دەسەزى ئەو دا

داها توومان گۆش دۆبۆت.

رۆزا شوان

نۆروىچ: (۱۱/ ئۆكتۆبىر/۲۰۱۷)